

URN:NBN:NL:UI:10-1-114279 - Publisher: Igitur publishing
Content is licensed under a Creative Commons Attribution 3.0 License
Anno 28, 2013 / Fascicolo 2 - Website: www.rivista-incontri.nl

Giuseppe Conte, *Ik zal blijven schrijven over de zee*

Vertaling: Annemart Pilon
Redactie: Linda Pennings

Nota dell'autore

Questa poesia in quattro sezioni e con andamento sinfonico è stata scritta appositamente per l'occasione del Premio l'Olio della poesia. Dopo aver scritto due testi satirici, e a rischio di disincanto, sono tornato al movimento lirico, simbolico e mitico tipico del mio lavoro da oltre trent'anni. La prima idea del testo è balenata a Palma de Majorca, i primi versi sono stati scritti a Saint-Jean Cap Ferrat durante il locale Festival du livre de mer, e poi il lavoro è continuato tra La Spezia e Sanremo. Gli autori di cui ho maggiormente sentito gli echi scrivendo sono D.H. Lawrence, J.L. Borges e l'ultimo Mario Luzi. Alcune presenze hanno influito sul testo, quella di Paul Watson, tra i fondatori di Greenpeace, ascoltato a Cap Ferrat combattivo e piratesco in mezzo a giovani e bellissime aderenti di Sea Shepherd, quella della navigatrice Catherine Chabaud, ascoltata nella stessa occasione. Gli amici che mi hanno incoraggiato e a cui devo un ringraziamento particolare sono Margarita Moragues e suo marito Olivier, per i nostri discorsi sulla bellezza, Stefano Verdino, che mi ha ricordato la presenza di Wagner sul Golfo della Spezia, Giuseppe Sertoli che mi ha fatto leggere alcune pagine terse come il diamante di Elizabeth Bishop.

Giugno 2009

1

Ik zal blijven schrijven over de zee.
Ik zal blijven bezingen
wat in hem zo betoverend
wat in hem zo afgrondelijk is
zijn onmenselijke weidsheid
zonder zwaarte, zonder echte grens
zijn droogte zonder dorst, zonder graat
zijn vormen die telkens veranderen
onderworpen aan de wolken, aan de wind
en aan de loop langs de hemel van de maan.
Ik ken niets, er is niets
dat tammer is en woester
stiller en rauwer
meegaander en opstandiger
dan jij, zee.

Je spreekt je graag tegen want je bent vrij
en voor de vrijen. Je lacht graag
onder het warme witte suizen van de levant
je plundert graag met de vlagen van de zuidwester
en huilt graag met uitgesneden zwarte oogleden.
Je zag beschavingen passeren, hoevele?
Ver voor de mensen en de staten
ver voor de bergen en de bossen
was jij daar.

Je vierde je eenzame feesten.
Je zag de triremen van de Carthagers
de bewapende galeien van de Genuezen
talrijk als sterren, hoog als torens
de schepen die vluchtende Vikingen
naar IJsland vervoerden, zoals Snorri
Sturluson vertelde met zijn vaste metaforen.
Je zag hoe het leven begint en hoe het eindigt,
je zag de inktvissen en het koraal op de bodem
schipbreukelingen en wrakken, goed en kwaad,
je bent een oude cynische baas
een te beminnelijke oude moeder
je bent een incestueuze geliefde
je bent een onanist, een asceet.

En als je je tegenspreekt, is het omdat je vrij bent
en voor de vrijen, je hebt de mens niet
de kans gegeven je te omheinen, te verkopen
je tot kavels, tot eigendom te maken
je gaf bloemen van licht zonder vruchten
je gaf rijkdommen, je gaf rouw
maar nooit je hele zelf.
Van jou kan niemand zeggen: je bent de mijne.

Je bent van iedereen en van een verbannen god.
Je dient niet, buigt niet
behalve voor de wet van de getijden
die een kosmische metronoom heeft vastgesteld.
Van jou houden de eenzamen, de wellustigen
die in jou al het kronkelige
al het kleverige vinden van het genot
van jou houden de ongelovigen, de zoekers
van goud en van niets,
wezens die in de greep zijn van een waanzinnig
verlangen het eeuwige te kennen door het heden
van jou houden de dromers, de avonturiers,
jij bent niet voor wie statisch is en voldaan
van jou houden de wanhopigen, gevangen
in een droom die nooit is uitgekomen.

2

Ik zal blijven schrijven over de zee.
Want de zee is de sirenen, wier stem
magneet van liefde duister
ik graag zonder angst beluister
ik die niets heb om naar terug te keren, geen Ithaka
geen Penelope geen Telemachus die meer betekenen
dan het gezang en de overtochten.
Want de zee is de walvissen, wier lijven
groot en druipend, onschuldig
de onmetelijkste verlangens opwekken
en dansen in de traagste
zwaarste paring
die op de planeet bestaat.
Want hij is de golven, die opduiken en neerstorten
die stampen en graven vanaf de horizon
tot aan de kust, hij is het schuim dat strepen trekt
in de zilte lucht
hij is je dichtbij voelen
bij het ontstaan van iedere wonde
bij de eerste slagen van de tijd
bij de eerste beslissing
van een cel,
of misschien een droom, ontwrichtend en fataal,
om sterfelijk te zijn.

3

Ik ben uitgeput, ik ben beschadigd, maar
ook zo zal het niet voorbij zijn, zee,
ik verzeker je, zolang ik kan
zal ik weer schrijven over een ochtend
als deze dat je op de voorruit

van mijn auto, net aangeland in Nice,
op me kwam afgestormd
een en al helblauw en vlagen en zuchten en kreten
zoals je dat vaak bent in de Engelenbaai
de kleur van de mantel van Maria
geschilderd door Fra Angelico, maar geworpen
over takken van appel- en kersenbomen in bloei.
Ik zal schrijven over wanneer jij
stroperig en zwart en vol sterren draait
tussen kranen, silo's, steigers en slepers
zee van de haven, zee van de werklui
omsloten door muren van containers
doorsneden door pieren
maar nog vol muziek, die rondzweeft
zoals deze van verwoesting en van bloemen
nieuwe bijenzwermen en nieuwe bries
terugggevonden dauw, streling
onder in de kloof van het niets
deze, die opwelt uit ik weet niet waar van jou
vannacht in de Golf van La Spezia.
En ik zeg je dank, dank, dank,
zee, Leven, Levenslust,
liefdesredding die doet herleven
ook na de dood door het vuur van de goden
ontembaar verlangen naar altijd
herboren leven.
Het zal niet voorbij zijn.

4

Ik zal schrijven over je ziel
aan stukken in de plastic zakken
van wie je vergiftigt, je ontvolkt
van wie je je natuur ontnemt
en je buitensporig opwarmt
zodat jij ijsbergen
laat smelten en vissen
van velerlei families verdrijft
tot buiten de hun bekende grenzen
en je kwallen laat woekeren.
Er zijn tot slaaf geworden mensen die jou
tot slaaf willen maken, je schenden
vanwege hun honger naar diesel en olie
je bezetten, je onteren, ook jou
een prijs geven, je tot kerkhof maken
van vogels, dolfinnen en migreerders.
Maar dat zal niet gaan. Hoevelen dat ook
zijn met slechts één golf dring jij hen terug.
Nooit zullen zijn gesloten

de poorten van jouw tempel, zee,
zo heilig voor wie ze nog kan zien,
jij blauw als de moskeeën van Isfahan,
jij goud als de kathedraal van San-
tiago de Compostella
jij horizontaal als die van Palma
de Mallorca, uitgestrekt, kalm
als was het een voor jou opgerezen altaar.
Ik zal blijven schrijven over de zee.

Als jongen wilde ik leren lopen
op jou, licht als een tak,
de roep volgend van ik weet niet
wat voor profetie, wat voor heresie.
Ik wil nog steeds, ik wil nog meer
meer zee, meer poëzie.
Voor alle verdriet, alle vernederingen,
voor alle pijn die me
het vasteland doet, ben jij een medicijn,
zee, schouwspel dat me altijd
wreed en uiterst lieflijk voorkomt
zoals dat van de mannelijke tortelduif
die aan de oever met absurde vleugel-
slagen, zweefvluchten, versnellingen en wendingen
de vrouwelijke tortelduif
najaagt maar nooit te pakken krijgt.
Een onmogelijke coitus, als de jouwe
met de aarde, als de mijne met het leven.
En toch ben ik hier, het is nog niet
voorbij. En ik zal schrijven over jou,
altijd over jou, over je bittere
waarheden van zout
over de vreugde die je geeft aan de zeilen,
over jou als massa en eenzaamheid
over jou als het oneindige en eindigheid
vader of moeder of eerstgeboren broer
wijd open als een afgrond,
verborgen als een schelp
altijd meer dan wij kunnen bevatten
en als je je tegenspreekt, is het omdat je vrij bent
en voor de vrijen, ik zal blijven schrijven
over jou zee, altijd zee,
ik zal blijven zingen
over jou.

Annemart Pilon
annemartpilon@gmail.com

Non finirò di scrivere sul mare

1

Non finirò di scrivere sul mare.
Non finirò di cantare
quello che c'è in lui di estatico
quello che c'è in lui di abissale
la sua vastità disumana
senza pesantezza, senza un vero confine
la sua aridità senza sete, senza spine
le sue forme in perenne mutamento
sottomesse alle nuvole , al vento
e al cammino in cielo della luna.
Non ne conosco, non c'è nessuna
cosa più docile e più feroce
più silenziosa e più roca
più malleabile e turbolenta
di te , mare.
Ti piace contraddirti perché sei libero
e per i liberi. Ti piace ridere
sotto il bianco tiepido soffio del levante
ti piace saccheggiare con le libecciate
e piangere con nere palpebre tagliate.
Hai visto civiltà passare, quante ?
Molto prima degli uomini e degli imperi
molto prima delle montagne e delle foreste
tu eri là.
Celebravi le tue solitarie feste.
Hai visto le triremi dei cartaginesi
le galee armate dai genovesi
numerose come stelle, alte come torri
le navi che portarono in Islanda
i vichinghi fuggiaschi che raccontò Snorri
Sturluson con le sue fisse metafore.
Hai visto come si nasce e come si muore,
hai visto i polipi e i coralli sul fondale
i naufraghi e i relitti, il bene e il male,
sei un vecchio padrone cinico
una vecchia madre troppo carezzevole
sei un amante incestuoso
sei un onanista, un asceta.

E se ti contraddici, è perché sei libero
e per i liberi, non hai dato all'uomo
la possibilità di recintarti, di venderti
di fare di te lotti, proprietà
hai dato fiori di luce senza frutti
hai dato ricchezze , hai dato lutti
ma mai tutto te stesso.
Di te nessuno può dire: sei mio.
Sei di tutti e di un esiliato dio.
Non servi, non ti inchini
se non alla legge delle maree
che un metronomo cosmico ha definita.
Ti amano i solitari, i lussuriosi
che trovano in te tutte le sinuosità
tutte le vischiosità del piacere
ti amano gli increduli, i cercatori
d'oro e di niente,

gli esseri tenuti in scacco da un insano
desiderio di conoscere l'eterno grazie al presente
ti amano i visionari, gli avventurieri,
tu non sei per chi è statico e appagato
ti amano i disperati tenuti prigionieri
da un sogno che non si è mai avverato.

2

Non finirò di scrivere sul mare.
Perché il mare è le sirene la cui voce
calamitante d' amore oscura
voglio ascoltare senza paura
io che non ho dove tornare, non ho un'Itaca
né Penelope né Telemaco che valgano
più del canto e delle traversate.
Perché il mare è le balene, i cui corpi
vasti e grondanti , innocenti,
scaldano i desideri più smisurati
e danzano nel più lento
arduo accoppiamento
che si conosca sul pianeta.
Perché è le onde, istantanee e frananti
che scalpitano e scavano dall'orizzonte
sino alla riva, è la spuma che riga
l'aria di salino
è sentirsi vicino
all'inizio di ogni lacerazione
al primo scoccare del tempo
alla prima decisione
di una cellula,
o sogno che sia stato , dirompente e fatale,
di diventare mortale.

3

Sono esausto, sono ferito, ma
neppure così sarà finita, mare,
te lo assicuro, per quanto potrò
scriverò ancora su di un mattino
come questo che sul parabrezza
della mia auto, appena atterrato a Nizza,
mi sei venuto in corsa incontro
tutto celeste e strappi e soffi e gridi
come sei spesso nella Baia degli Angeli
colore del mantello della Vergine
dipinto da Beato Angelico, ma gettato
su rami di meli e ciliegi fioriti.
Scriverò di quando tu
oleoso e nero e stellato traccheggi
tra gru e silos, pontoni e rimorchiatori
mare del porto, mare dei lavoratori
chiuso tra muraglie di container
sezionato dai moli
ma capace di una musica che voli
come questa tutta rovine e ranuncoli
nuovi sciami di api e nuova brezza
rugiada ritrovata , carezza
al fondo del baratro del nulla
questa che irrompe da non so dove di te
stanotte sul Golfo della Spezia.

E io ti dico grazie, grazie, grazie
mare, Vita, Desiderio di vita,
redenzione d'amore che fa rinascere
anche dopo la morte per fuoco degli dèi
bisogno irrefrenabile di sempre
rinata vita.
Non sarà finita.

4

Scriverò sulla tua anima
a pezzi nei sacchi di plastica
di chi ti avvelena e ti spopola
di chi ti snatura
e ti riscalda fuori misura
in modo che tu sciogli
monti di ghiaccio e sperdi
fuori dei confini a cui sono usi
pesci di tante famiglie
e fai proliferare le meduse.
Ci sono uomini schiavi che vorrebbero
ridurti a schiavo, profanarti
per la loro fame di nafta e petrolio
occuparti, violarti, dare un prezzo
anche a te, farti cimitero
di uccelli, delfini e migranti.
Ma non potranno. Per quanti
siano basta una tua onda a respingerli.
Non saranno mai chiuse
le porte del tuo tempio, mare,
così sante per chi ancora le sa vedere,
tu azzurro come le moschee di Isfahan,
tu dorato come la cattedrale di San-
tiago de Compostela
tu orizzontale come quella di Palma
de Majorca, estesa, calma,
quasi fosse un tuo riemerso altare.
Non finirò di scrivere sul mare.
Da ragazzo volevo imparare a camminare
su di te, leggero come un ramo,
rispondendo a non so quale richiamo
di profezia, di eresia.
Lo voglio ancora, ne voglio ancora,
di mare, di poesia.
Per tutte le infelicità, le umiliazioni
per tutto quello che di male
mi fa la terraferma, tu sei medicina,
mare, spettacolo che appare
sempre crudo e dolcissimo ai miei occhi
come questo della tortora maschio
che sulla riva con assurdi tocchi
d'ala, planate, rincorse, svoli
insegue senza mai riuscire a prenderla
la tortora femmina.
Un coito impossibile, come il tuo
con la terra, come il mio con la vita.
Eppure sono qui, non è finita
ancora. E scriverò di te,
sempre di te, delle tue amare
verità di sale

della gioia che dai alle vele,
di te che sei ciurma e solitudine
di te che sei infinito e finitudine
padre o madre o fratello primogenito
spalancato come un abisso,
segreto come una conchiglia
sempre al di là di quello che possiamo conoscere
e se ti contraddici è perché sei libero
e per i liberi, non finirò di scrivere
su di te mare, il sempre mare,
non finirò di cantare
di te.